

**LLICENCIATURA DE CRIMINOLOGIA
PROGRAMES SOCIALS DE PREVENCIÓ DE LA
DELINQÜÈNCIA
CURS 2007-2008
(VALIDAT PER AL CURS 2008/09)
PROF. Dr. FRANCESC XAVIER MORENO OLIVER¹**

1

Despatx : 257 edifici G-6

Telèfon: 93.5814074

E-mail: francescxavier.moreno@uab.es

Hores de tutories: A convenir per correu electrònic.

1.- OBJECTIUS

Que l'alumne sigui capaç de:

- Detectar les accions preventives adequades en un context delinqüencial
- Saber triar i implementar adequadament els diferents models de prevenció del delictes.
- Dissenyar programes socials de prevenció de la delinqüència
- Aplicar els mètodes d' investigació criminològica en l' àmbit de la prevenció de la delinqüència.

2.- CONTINGUTS:

Els continguts que presentem tenen la seva gènesi en els objectius de l' assignatura. Trobarem tres blocs diferenciats de continguts acadèmics: els conceptuals, els de tipus procedimental i el actitudinals.

Una vegada presentada la taxonomia dels continguts, aquests els dividirem en dos tipus, els teòrics que desenvoluparan els conceptes bàsics de manera ordenada, per tal de que l' alumne pugui adquirir una visió global, ample i coherent de la temàtica a tractar; i els pràctics on l' alumne pugui relacionar els continguts teòrics amb la pràctica professional.

3.- PROGRAMA

1. Antecedents propedèutics:
 - 1.1. Conceptes bàsic per l' assoliment de l' assignatura
 - 1.2. Dinàmica de l' Aprenentatge Basat en Problemes (ABP)
2. El concepte de prevenció
 - 2.1. Prevenció i dissuasió
 - 2.2. Prevenció primària
 - 2.3. Prevenció secundària
 - 2.4. Prevenció terciària
3. Models teòrics de prevenció de la delinqüència
 - 3.1. Model clàssic
 - 3.2. Model neoclàssic
 - 3.3. Model situacional
 - 3.4. Model socialista
 - 3.5. Model ecològic
 - 3.6. Model dels processos de socialització
 - 3.6.1. Família
 - 3.6.2. Escola
 - 3.6.3. Comunitat
 - 3.6.4. Mitjans de comunicació
4. Programes de prevenció de la delinqüència
 - 4.1. Programes geogràfics
 - 4.2. Programes urbanístics
 - 4.3. Programes comunitaris
 - 4.4. Programes centrats en la víctima
 - 4.5. Programes polític – socials
 - 4.6. Programes axiològics basats en valors
 - 4.7. Programes cognitius – conductuals
 - 4.8. Programes basats en la reincidència
5. Mètodes d' elaboració i avaluació de programes de prevenció del delictes
 - 5.1. Antecedents situacionals
 - 5.2. Apartats d' un programa
 - 5.3. Implementació d' un programa
6. Taller pràctic d' elaboració de programes social de prevenció de la delinqüència
 - 6.1. Anàlisi de casos reals
 - 6.2. Tècniques de delimitació del problema
 - 6.3. Confecció del programa
7. Investigació en l'àmbit de la prevenció del delictes
 - 7.1.1. La recerca en criminologia.
 - 7.1.2. Apartats d' una recerca
 - 7.1.3. Vinculació de la recerca en la prevenció de la delinqüència

4. METODOLOGIA:

La metodologia de les classes està fonamentada en el model de l' Aprenentatge Basat en Problemes. (ABP), l' aprenentatge cooperatiu i el mètode del cas dintre de les noves línies de treball metodològiques a l' espai europeu d'educació superior. (EEES)

Les sessions de treball podran ser teòriques, pràctiques o mixtes.

Les classes teòriques es fonamentaran en exposicions orals per part del professor complementats amb recursos didàctics de caire audiovisual (PWP, transparències, vídeos, etc.) noves tecnologies (TIC), així com de bibliografia bàsica recomanada. En funció de l'espai on s' imparteixin les classes (aula ordinària o aula especial) es portaran a terme activitats diferenciades de treball en grup.

Els crèdits pràctics consistiran en el seguiment casos real de delinqüència i el seu abordatge preventiu , on els alumnes hauran de concloure amb les seves propostes d' intervenció al respecta . Es facilitarà als alumnes una guia pràctica d'aquests exercicis.

5. TEMPORALITZACIÓ

- **Període lectiu**

1 de octubre del 2007 al 18 de gener del 2008

- **Horari assignatura:**

Dilluns de 15,30 a 18,30 h.

- **Cronograma de treball**

SETMANA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Tema	1	1	2	3	4	Exposicions Alumnes	Exposicions Alumnes	5	6	6	7	CAS PRÀCTIC

- **Crèdits:**

L' assignatura està programada en crèdits ECTS d' acord amb els criteris de l' espai europeu d'educació superior. (EEES)

- Crèdits totals de l' assignatura: 4,5 crèdits ECTS
- Valor crèdits ECTS: 25 h. de treball de l' alumnat
- L'assignatura té un total de 85 h. distribuïts amb els següents temps de treball:
 - 42 hores lectives
 - 43 hores de treball extern de l' alumne

6. AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura la dividirem en dos apartats, l'avaluació de l'alumne per tal de poder conèixer quin ha estat el seu nivell de competències aportades per l'assignatura i l'avaluació del professor i del programa per tal de poder comprovar l'adequació i eficàcia de la intervenció docent i del programa impartit.

Avaluació de l'alumne:

Partirà d'un criteri basat en l'avaluació continua, fet que fa preceptiu l'assistència a classe i que ens permetrà mesurar el grau de competències específiques del programa que l'alumne ha assolit.

Es valoraran criteris generals com el nivell de participació de l'alumne, la capacitat de relacionar els continguts conceptuals amb els procedimentals emmarcat tot pels valors deontològics de la professió.

Les tècniques avaluatives que s'utilitzaran seran fonamentalment les específiques de l'apartat de metodologia on l'alumne tindrà de resoldre al finalitzar cada tema un cas pràctic on haurà d'aplicar els coneixements conceptuals i pràctics treballats a classe en situacions reals que es pot trobar en el seu exercici professional com a criminòleg. En total seran set casos pràctics. Aquests treballs tindran un valor del 70% de la nota.

El 30% restant de la nota correspondrà a la presentació d'un treball individual on l'alumne haurà de buscar un programa social de prevenció de la delinqüència en funcionament i presentar-lo a classe.

Per superar l'assignatura caldrà haver superat satisfactòriament els set treballs d'avaluació continua més el treball.

Avaluació del professor i del programa

L'avaluació del procés del programa la portarem a terme conjuntament el professor (autoavaluació) i els alumnes. En aquest últim cas utilitzarem una enquesta que sigui controlada per agents externs a l'assignatura. Conèixer l'opinió dels alumnes al finalitzar l'assignatura serà de gran ajuda per reestructurar el procés instructiu.

7. BIBLIOGRAFIA BÀSICA DEL PROGRAMA:

ASOCIACIÓN PRO DERECHOS HUMANOS DE ESPAÑA (1995) Figuras puente para la prevención de la delincuencia. Madrid. APDHE.

BERNUZ, M.J. (1999) De la protección de la infancia a la prevención de la delincuencia. Aragón: Justicia de Aragón.

CID, J. Y LARRAURI, E. (2001) Teorías criminológicas: explicación y prevención de la delincuencia. Barcelona: Bosch.

FARRINGTON-BRANDON-WELSH (2002) "Developmental prevention programmes: effectiveness and benefit-cost analysis" McGuire (ed) (2002) Offender rehabilitation and treatment

FEDERACIÓN ESPAÑOLA DE MUNICIPIOS Y PROVINCIAS (1991) Prevención de la delincuencia en el medio urbano. Madrid: FEMP.

GARRIDO, V. (1994) El pensamiento prosocial, prevención y tratamiento de la delincuencia y abuso de drogas: modelo cognitivo. Valencia: MEPSA.

GARRIDO, V. (1995) La prevención de la delincuencia : el enfoque de la competencia social. Valencia: Tirant lo Blabch.

GROSSMAN JB, GARRY EM. MENTORING (19997) A Proven Delinquency Prevention Strategy. Juvenile Justice Bulletin. Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention, Washington, DC,

LIPSEY MW (2000) Is Delinquency Prevention a Cost-Effective Strategy? A California Perspective. Journal of Research in Crime and Delinquency 21 (4): 279-302.

LUNDMAN RJ (1993) . Prevention and control of juvenile delinquency. 2nd edition. Oxford University.

MORENO, F.X..(1995). *La cárcel y su mundo oculto*. Barcelona: Sercop.

MORENO, F.X..(2000). *Diagnóstico de los factores de riesgo como recurso preventivo de los problemas de conducta en el contexto escolar*. Revista electrónica Convenid II, 29-44

MORENO, F.X. (2003) *El absentismo y la institución escolar*. Revista Cuadernos de Pedagogía. 327, 59-63.

MORENO, F.X. (2003) *El Bullying, conducta perturbadora entre escolares*. Revista Asuntos Educativos 36, 21-29

MORENO, F.X. (2003) *Psicópatas infantojuveniles*. Colegio Oficial de Psicólogos de Cataluña. 184, 2-3

MORENO, F.X. (2004) *¿Delincuente juvenil hoy, delincuente adulto mañana?*” Colegio Oficial de Psicólogos de Cataluña. nº 165, 3-5.

PANCHÓN, C. (1998). *Manual de pedagogía de la inadaptación social*. Barcelona: Dulac.

PINCUS, J.H. (2003). *Instintos básicos*. Madrid: Oberon.

RAINE, A. (2000). *Conducta violenta y psicopatía*. Barcelona: Ariel.

ROJAS, L. (2004). *Las semillas de la conducta violenta*. Madrid: Espasa Calpe.

ROSS, R. Et al.(1996) *Guía de trabajo para la prevención y el tratamiento de la delincuencia*. Valencia: Serrano.

RUTTER, M. (2000). *La conducta antisocial de los jóvenes*. Madrid: Cambridge University Press.

SANMARTIN, J. (2004). *El laberinto de la conducta violenta*. Barcelona: Ariel.